

Ministerie van Defensie Directie Materieel,
Vastgoed, Leefomgeving en Duurzaamheid
Postbus 20701
2500 ES DEN HAAG

Contactpersoon
H. Planting en M. Stoutjesdijk

Kenmerk
1969200869

Datum
8 juli 2025

Onderwerp

Zienswijze ontwerp Nationaal Programma Ruimte voor Defensie

Geachte heer, mevrouw,

Wij hebben kennisgenomen van het ontwerp Nationaal Programma Ruimte voor Defensie (NPRD) en het PlanMER, die van 28 mei tot en met 9 juli 2025 ter inzage liggen. Graag maken wij gebruik van de mogelijkheid om te reageren.

Wij begrijpen de uitbreidingsbehoefte van Defensie, ook wij zien dat de geopolitieke situatie verandert en dat we daarop moeten anticiperen. We onderkennen eveneens dat er ruimte nodig is om de krijgsmacht in de noodzakelijke staat van paraatheid te brengen. Wij willen daaraan meewerken. De gemeente Westerkwartier wordt niet het meest direct geraakt door de plannen in het NPRD, maar de effecten zijn zeker ook bij ons merkbaar. Er hebben zich al inwoners bij ons gemeld, zowel individueel als verenigd in dorpsbelangen, die zich zorgen maken over de effecten op hun leefomgeving en/of (agrarische) bedrijfsactiviteiten. Wij vragen u nadrukkelijk om ons, onze inwoners en ook de buurgemeenten en provincies zorgvuldig te informeren en actief te betrekken bij de uitvoering van het NPRD. Wij zijn sinds enige tijd met u in gesprek over meekoppelkansen bij de uitbreiding van de defensieactiviteiten, we zetten deze gesprekken graag voort.

Onze zienswijze gaat in op een aantal bredere onderwerpen: leefomgeving (veiligheid en beperkingen), verkeer/infrastructuur en communicatie. Wij weten dat enkele van onze inwoners ook zienswijzen hebben ingediend, net als de provincie Groningen en diverse (buur)gemeenten. De zienswijzen zijn waar mogelijk en relevant met elkaar afgestemd.

Leefomgeving, veiligheid en beperkingen

- ◇ Het planMER onderzoekt externe veiligheidsrisico's en hanteert veiligheidszones. Er is echter nog veel onduidelijkheid over de zoneringen en daar geldende risico's en beperkingen. De zoneringen in de brief die omwonenden hebben ontvangen en de planMER zijn verschillend. We verzoeken u duidelijkheid te geven en dit transparant en helder te communiceren naar omwonenden.
- ◇ In het planMER is Kollumerwaard West aangewezen als voorkeurslocatie voor een munitieopslag met A, B en C veiligheidszones. Dit impliceert beperkingen voor de nabijgelegen landbouwbedrijven, woonfuncties en recreatie. We willen u met klem vragen om zo spoedig mogelijk gedetailleerde risicokaarten te maken en duidelijk te communiceren welke beperkingen waar gaan gelden. Voor de omwonenden en landbouwbedrijven is cruciaal dat zij helderheid krijgen over de exacte reikwijdte van en beperkingen in de veiligheidszones.
- ◇ Wij zien nog nergens handreikingen richting (agrarische) ondernemers en inwoners die geraakt worden door de plannen. We vragen met klem om concreet te worden over planschade, nadeelcompensatie en/of andere financiële tegemoetkomingen waar men een beroep op kan doen.

Verkeer, infrastructuur

De uitbreiding van de activiteiten van Defensie in deze omgeving zorgen onvermijdelijk voor meer verkeersbewegingen, ook van vrachtverkeer. In deze omgeving is de infrastructuur niet overal berekend op toenemende verkeersaantallen en zwaar transport. Dit heeft negatieve effecten op het milieu en op de leefomgeving. Omwonenden maken zich zorgen over de verkeersveiligheid, de veiligheid van hun woningen en de overlast van meer transport. Wij willen graag specifieke afspraken met u maken om de hinder zo veel als mogelijk te beperken. Daarbij zien we ook kansen én noodzaak om de bestaande infrastructuur te verbeteren. De provincie Groningen neemt initiatief om in nauw overleg met de betrokken gemeenten een mobiliteitsverkenning te maken, de verkeersbewegingen van Defensie worden hierin meegenomen. Deze verkenning bespreken we graag met u om te helpen duiden waar maatregelen nodig zijn om het toenemende verkeer in goede banen te leiden.

Communicatie

Wij krijgen signalen van onze inwoners en constateren zelf ook dat de communicatie richting de omwonenden niet altijd even helder is en te veel op hoofdlijnen blijft. De omwonenden die wij spreken, geven aan dat zij het belang van de ontwikkelingen wel zien. Ze melden echter ook dat zij het heel vervelend vinden dat ze overvallen worden met informatie, die bovendien niet uitblinkt in duidelijkheid. De inwoners zitten met concrete vragen en zorgen over hun veiligheid, leefomgeving, bedrijfsvoering en toekomstperspectief. Deze zijn tot nu toe niet beantwoord, terwijl wij van mening zijn dat het zeer terechte vragen en zorgen zijn die een heldere reactie verdienen. De omwonenden vragen om een lokale impactanalyse. Zo'n analyse zou meer duidelijkheid kunnen geven over de gevolgen voor het dorp en de woningen/bedrijven in het buitengebied. Wij steunen onze inwoners in dit verzoek. Wij vragen u om alert te zijn op goede, tijdige en begrijpelijke informatie voor alle omwonenden en belanghebbenden.

Als gemeente zijn wij zoals aangegeven sinds enige tijd met Defensie in gesprek over de ontwikkelingen en over koppelkansen. We rekenen erop dat wij geïnformeerd blijven over en betrokken blijven bij alle toekomstige ontwikkelingen.

Tot slot

Wij verzoeken u bovengenoemde punten mee te nemen bij de verdere uitwerking van het NPRD. Naarmate de plannen meer uitgewerkt worden, zal ook voor ons duidelijker worden wat de te verwachten effecten zijn. Wij blijven graag nauw betrokken bij de ontwikkelingen en behouden ons het recht voor om nieuwe punten aan te kaarten wanneer deze zich aandienen, ook al hebben we deze nu nog niet (compleet) in beeld.

Nadere toelichting of vragen

U kunt contact opnemen met de gemeente Westerkwartier via milieu@westerkwartier.nl. Wij zorgen dan dat het bericht wordt opgepakt door de juiste medewerker(s). We zijn telefonisch bereikbaar via 14 0594.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van de gemeente Westerkwartier,

A. van der Tuuk, burgemeester
R. Kleijnen, secretaris